

לשמע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת בא

ישיבה מעורבת בשמחה משפחתית

בשמחות משפחתיות עולה לא אחת ויכוח על צורת הישיבה הנדרשת: האם צריך להפריד בין הבנים לבנות ובין הגברים לנשים, או שראוי לאפשר למשפחות השונות לשבת יחד?

במשנה במסכת סוכה (ה, ב) נאמר שבשמחת בית השואבה עשו בבית המקדש "תיקון גדול": הגברים רקדו למטה, והנשים צפו בהם מלמעלה – כדי שלא יתערבו הגברים והנשים זה בזה.¹ האם תיקון זה הוא חובה הנדרשת בכל מקום שבו מתכנסים אנשים ונשים יחדיו, או שאינו אלא התנהגות רצויה במקומות של קדושה, כבית המקדש ובית הכנסת, או באירועים שדורשים רצינות יתרה, כהתכנסות לתפילה ולשיעורי תורה? זו השאלה ההלכתית הניצבת לפתחנו.

לדעת הרב משה פיינשטיין חובת הפרדה איננה מוחלטת, כפי שניתן ללמוד מפרשתנו:

"דַּבְּרוּ אֶל כָּל עַדְתֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בְּעֶשֶׂר לַחֲדָשׁ הַזֶּה וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבֹתָ שָׂה לְבֵיתוֹ. וְאִם יִמְעַט הַבַּיִת מִהַיּוֹת מִשָּׂה וְלָקַח הוּא וּשְׂכָנֹו הַקָּרֵב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִקְוֵה נִפְשֵׁת אִישׁ לְפִי אֶכְלוּ תִּלְסֹו עַל הַשָּׂה" (שמות יב, ג-ה).

התורה מצווה שמשפחות שונות יתכנסו יחד לאכילת קורבן הפסח, ובגמרא מתואר שלפעמים ישבו יחד כעשר משפחות. על כך כתב הרב משה פיינשטיין:

"ובמקום קיבוץ לדברי הרשות ואף בחתונות מסופקני אם יש האיסור זה [הקיים בבית המקדש ובבתי כנסת] באופן שליכא חשש יחוד.² ויותר נוטה שליכא לאיסור זה, דהא אשכחן באכילת הפסח שהיו אוכלין האנשים והנשים בבית אחד. והיו שם כמה משפחות, שאין לך כל פסח ופסח שלא נמנו עליו יותר מעשרה כדאיתא בפסחים (סד, ב) (אגרות משה אורח חיים א, לט).

פסיקה זו מלמדת שאין חובה להרחיב לכלל תחומי החיים את מה שנדרש במקומות קדושים או באירועים של קדושה. יש מקומות ויש מקומות, יש זמנים ויש זמנים.

על החברה מוטלת האחריות לחיות בדרך המכבדת את כללי ההלכה, בלי לדרוש בכל מקום ובכל מצב הפרדות שאינן מתאימות לחיי האדם. ההרחקות הנדרשות בבית המקדש ובבתי הכנסת מלמדות על חשיבותה של התנהגות נאותה בכל מקום ובכל זמן גם בהעדר אמצעים מיוחדים. דרישות אלו מקרינות מאורן על כלל המציאות – ובד בבד משאירות אוויר לנשימה בלי לחנוק את שגרת החיים.

שאל דוד בוצ'קו

¹ כמבואר בגמרא בדף נא, ב.

² איסור ייחוד אוסר על גבר ואישה שאינם נשואים להיות יחד בחדר אחד. האיסור אינו קיים כשיש הרבה גברים והרבה נשים.